

TELEGRAFUL ROMÂN.

Are Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”:
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Gravaminele noastre.

IV.

Una dintre principalele preocupări ale bisericii, încă din vécul trecut, a fost crearea de școle pentru creșterea tinerimei.

Modestă la început sörtea școlilor noastre, și de tot neînsemnată, ea a început a câștiga în valoare în măsura în care biserica începe a respira mai ușor.

La început diecii bisericilor învățau ténăra generațiune, și cercul cunoscîtorilor se mărginea la cetire și scriere spre a puté lua mai mulți parte la viața bisericească, căci cărțile din sfera relațiunilor bisericesci erau atunci unicul refugiu al puținilor ómeni de carte.

Acești cărturari apoi decopiau din puținile cărți bisericesci, cari se strecurau de pela mănăstirile din România.

Prologul metropolitului Dosoteu, tipărit în Iași, la 1682 era binecunoscut în Ardeal, vestita mănăstire dela Drăguș avé din această carte un exemplariu, și călugării smeriți, în lipsă de alte mijloce, decopiau tomuri întregi din acel prolog, și viețile sântilor în clasică limbă românească din vécul al 17-lea erau cetite în întreg Ardealul.

Crâncenele persecuțiuni ale uniților erau îndreptate mai ales asupra locurilor, unde se aflau asemenea cărți bisericesci, și mai ales unaia acolo se impunea mai cu vehemență.

Sörtea școlilor noastre a luat un avént mai îmbucurător numai după anul 1848, de când s'a redat și bisericeii noastre un teren mai liber de des-voltare.

Biserica noastră s'a îngrijit, ca în seminariul arhidieceșan fiitorilor învățatori să li se dea creșterea cuviincioasă corăspundătoare spiritului timpului și cerințelor pedagogiei moderne.

S'a îngrijit biserica ca acestor învățatori să li se dea o dotațiune corăspundătoare, și în punctul acesta biserica a ținut concurență cu putestatea statului, fiind adecă învățatorii nostri în unele privințe mai bine situați ca cei dela școlele statului.

Încă înainte de era constituțională biserica noastră s'a cugetat și la sörtea învățătorilor săi la dușele de neputință, la sörtea văduvelor și a orfanilor lor, punénd basă unui fond, din care la timpuri de neputințe să fie spriginiți învățatorii nostri, și la cas de trecere din viață a acelora, văduvele și orfanii lor să nu rămână pe strade.

Așa de mare a fost îngrijirea bisericeii de sörtea școlilor și a corpului didactic, încât ea s'a cugetat asupra mijlocelor pentru progresul și bunăstarea lor în ambe direcțiunile, neglijând cu totul starea preoților, pentru a cărora sörte abia în zilele noastre a început a se gândi biserica, în punctul dotațiunii mai puțin, dară în ce privește starea deficienței lor și asigurarea văduvelor și a orfanilor mai intensiv.

Era deci făcută din partea bisericeii îngrijirea de sörtea învățătorilor la casuri de neputință, și de a văduvelor și orfanilor lor, când a venit statul să facă îngrijiri pentru învățatorii dela școlele de stat și dela cele comunale.

De această situațiune a luat act și legea de pensuni a statului, întrucât articolul de lege XXXII din 1875 cuprinde dispozițiunea, că corporațiunile bisericesci, cari deja au fonduri de pensuni pentru personalul lor didactic, pot susține acele fonduri, și deci n'au să participe la fondul de pensuni al statului. Voința de a susține fondul propriu de pensuni trebuia notificată statului în un termin anumit.

Biserica noastră a făcut acea notificare în terminul legal, cu tóte aceste guvernul țerei nu a recunoscut bisericeii noastre dreptul, care i l'a garantat legea.

De ani 20 percurg pertractările și capacitările între biserica și stat în punctul acesta, și de ani 20 statul încă nu a rezolvit afacerea ca să ne scim la o parte, și să avem la mână un act public, la care să putem face provocare.

Altcum stăm însă în faptă. De fapt statul a constrîns singuraticile comune bisericesci. ca ele să solvască competențele la fondul de pensuni, și încât acele nu s'au supus făcënd provocare la ținuta bisericeii, statul a dus

asupra lor execuțiune și a încasat în calea acestă și sumele restante și întereșele după acele sume pe 20 de ani.

În multe locuri interesele au întrecut sumele legale, și sermane comune bisericesci erau împinse la marginea desperării.

De ani 20 deci este pendentă de jure și pro forma o cesiune, care formeză unul dintre cele mai cardinale gravamine ale bisericeii noastre.

În faptă ea este executată în defavorul nostru, ca și cum ar fi resolută definitiv, și sumele încasate dela biserica noastră și dela învățatorii nostri sub titlul acesta se urcă la cifra de aproape un milion.

Și ce avem din aceste?

Un bun mijloc de a înstrăina pe învățatorii de biserica și de ale ei instituțiuni, un bun mijloc de a ni se crea perplexități, pensionându-se ómeni, cari încă ne-ar mai puté face servicii, ómeni încă în putere, pe cari nu-i putem suplini, căci încă nu avem succrescência suficientă.

Deficiența celor pensionați în calea acestă de multe-ori era constatată din oficiu, și ea se reducea la limba magiară, a cărei propunere și cunoscência dela ei legea nu o cerea.

Nici la gravamenul acesta nu sunt încă încheiate actele.

Sperăm zile mai bune, pe cari ni le pune în perspectivă noul curent în politica noastră românească, zile mai bune, pe cari noi, cari credem că bine suntem informați despre curentul din sinul guvernului, nu-l simțim până acuma pe nici un teren și în nici o direcțiune.

Semnificativ. Am luat notă în două rënduri despre cuvintele abatelui Molnár, rostite în o ședință din săptămăna trecută a dietei din Budapesta. Am ținut să remarcăm verdictul pronunțat de seful tinărului partid-camelion asupra naționalităților și se scótem la ivélă jocul cel fals al acestui partid, tradat de sine însuși din întemplantare pôte. Dacă noi, cari dintru început am luat poziție hostilă împotriva partidului poporal, am dat o importanță acelor cuvinte, eram în drept a aștepta acestă dela celelalte jurnale românești,

cari nu arare-ori au însoțit cu încredere și nădejde și cuvinte bune faptele și făgăduelile lui. Am dat importanță acelor cuvinte, căci sciam, că acest partid a răspândit acum e anul o sumedenie de broșuri în ținuturile românești, broșuri ce aveau de scop a cuceri pe români pentru principiile și scopurile înscrise în programul „poporal” și am aflat de necesar momentul a advertisa poporul nostru. Și eram în drept a aștepta dela foile partidului nostru național, ca să lanseze acum un strajnic și concis advertisement din acest incident. E semnificativ însă, că nu s'a întemplant.

N'a trecut tocmai mult timp la mijloc, de când scria „Gazeta Transilvaniei” despre unele turneuri politice ale redactorilor dela „Tribuna” (pe atunci în mâna celor vechi!) pe la șefii partidului poporal. În urma acestor desvéliri precum și în urma altor sciri, avem cunoscência pozitivă, că acești redactori au avut întrevederi cu șefii numitului partid și că aceste întrevederi s'au întemplant la ordinul expres al conducătorilor partidului nostru, pe atunci întemnițați, îndeosebi la ordinul mătadorilor din Seghedin. S'au lăsit vești, că fracțiunea dispunătoare a comitetului divizat, a stat în tratative cu partidul poporal și pe timpul înainte de alegerile dietale din anul expirat. Existau deci tot felul de bănueli cu privire la o reciprocitate óre-care între acest partid și o parte a cărturarilor nostri, bănueli ce vin întărite și prin stările ce domnesc la slovaci. Era momentul potrivit ca să se spulbere aceste bănueli. E foarte semnificativ însă, că nu s'a întemplant.

„Tribuna” înregistrează manifestarea respective demascarea partidului poporal prin sine însuși la rubrica obicinuită a dărilor de semă despre ședințele din parlament, la care a avut de altădată spațiu destul pentru reflexiuni cu privire la acest partid, se mulțumesc acum cu frasa: „Tot ce se naște din pisică șoreci mănâncă”. Atăta tot! Dacă vorbesce Apponyi înaintea alegătorilor săi, „Tribuna” jertfesce colóne lungi pentru a trage în tină pe bietul și neprimejdiosul „Hamlet”, dar catolicul Molnár îi este numai un pisiu ce mănâncă șoreci, — încolo neprimejdios. Pe cât de curios atât de caragbios este această ținută a „Tribunei”.

„Tribuna Poporului”? Da, ea se ocupă cu partidul poporal din acest incident. În Nrul 15 aduce un articol secundar „Partidul

FOIȚA.

„Convenirea socială”

a

junimei române din Sibiu.

— Dedicăție amicului Dr. N. V. —
(Urmare și fine.)

Fiind însă lume multă, nu era cu putință să observi nici elementara formă de bonton, adecă să faci așa numita „tură de onóre”. Fie-care jucăuș era óre-cum avisat, ca în „lumea mare” a participanților să-și formeze o „lume mică”, care să fie mai mult obiectul interesului și atențiunii sale.

Lumea mea avé particularitățile sale, ștei săi, seu mai bine ție ștețele, seu și mai bine — ținele sale.

Pare-că vîd zimbetul tîu curios și întrebător.

Să-ți presint deci și ție câte-va copii din personagele orizontului meu, dintre cari din timpuri scurte tale petreceri în Sibiu posibil vei recunósce barem pe unele.

Sper a te îndupleca prin această să părăsesci cercul teu străin și să te apropii de lumea pentru care — sciu — că-ți bate inima.

Stabilirea unei ordine justificate este anevioasă, căci pe tóte ar trebui să le pui la locul prim; de aceea permit principiul: că succesiunea curentă este justificată numai prin o imposibilitate de spațiu, fiind adecă fizice, în înțeles științific al cuvîntului, cu neputință a le pune pe tóte deodată la acelaș loc. Deciștor pôte fi numai gustul estetic individual al cetitorului, căruia îi stă în voie să prefere pecea mai aproape de idealul său, punénd o la locul spre care îl trage inima.

Cu óre-care temere mă apuc de descrierea lor, căci scrisese ori cât ar fi de fidele, totuși n'au puterea de-a reproduce originalul plin de farmecul vieții.

Dar ca să nu-ți provoc impaciența făcënd atăta ocol, ță-le!

Prima, la care mi se opresce privirea are

„O talie de vespe, ér ochii ei te sorb
„Și pîrul ei e negru, ca penele de corb.”

(Naum.)

Figura-i simpatică, frumoasă și de-o exemplară modestie o completéză haina albă din creștet până 'n tălpi și înodată la pept cu trei garófe de felurite colori;

„Ér buzele-i rotunde, cu ris înveselile
„Se par două cireșe, în sóre pîrguite.”

(Alexandri.)

Lângă ea stă sora-i încărcată de grații,

„Ce se pare-o roșă plină,
„O vióră din grădină.”

(Poporal.)

„Și în ochi c'un dulce sóre
„Ce 'nec' ori ce diamant.”

(Bolintineanu)

„Un bujor de copilă
„Cu ris vesel pe gură.”

(Alexandri.)

Spre aceste drăgălașe copilite grăbesc din o parte a salei alte trei ținișóre, dar „nu-s ține, ci copile a ținelor surori”. Costumele lor albe și strălucirea, ce iese din ochii lor fulgerători, măresc intensitatea luminii în locul la care s'au concentrat. Lumina produsă de curentul electric, nici pe departe nu se pôte aseména cu rașele din ochii lor. Lumina electrică — ca și tóte luminile, cu cari se ocupă fizica — se opresce în globul ochiului, formând pe retina aceluia icóna fidelă a obiectului vîdut; ér rașele din ochii mai sus înșiratorilor ființe, a căror secret nici Röntgen nu l'a putut încă descoperi și explica, străbat mult mai adânc și ating chiar cordele inimei destul de ascunse și scutite, producënd în interiorul ei adese-ori o conturbare și disordine mai mare, ca și fulgerile slobođite din mână tunătorului Joie.

Una e înaltă, mlădiósă

„Și atăta de subțire, s'e o tai c'un fir de pîr.
(Eminescu.)

„Ér ochii ei, luceferi cu tainice luciri,
„Răsfrang tótă vîpaia cerescilor iubiri,
„Și pîrul ei lung, negru ca aripa corbie
„Cu-a lui întunecime ar face nopți o mie.”

(Alexandri.)

Cu un cuvînt:

„Ea pare Zina Venus, când a ție din unde,
„Ca să arete lumii frumosul ideal.”

(Alexandri.)

A două e mijlocie la stat și la făptură și blondă ca un spic de grâu, cu priviri galeșe dar scurte.

„Ea era o față albă de flori de lăcrimóre,
„Și ochi ceresci, albaștrii, ca flórea de cicóre,
„Șun pîr, ce strălucesc, pe fruntea sa bălaie,”

(Alexandri.)

acoperindu-o cu un fuior de aur, ce séménă cu o luminósă și sântă aureolă.

A treia-i

„Nici micuță, nici 'ndlătuță,
„Numai bună de drăguță.”

(Alexandri.)

„Iuno, Venus și cu Luna,
„Ca această nu-i nici una.”

(I. Barac.)

poporal și naționalitățile" în care „ține să se folosească de ocazie, indiferentă de cele spuse în dieeta din Budapesta (Pentru ce chiar atât de indiferentă? Red. „Tel. Rom.“), pentru a-și preciza punctul de vedere în chestia de sub întrebare". Și cari sunt aceste puncte de vedere?

„Tribuna Poporului" constată înainte de toate, că „partidul poporal nu este dispus (o să-i vină pôte ulterior dispoziția după ce-o fi mâncat nise șoreci", vorba „Tribunei") a-și concentra toate aspirațiile și toate forțele în politica de magiarizare și că, „este adevărat și în același timp natural (colosal de natural!! Red. „T. R.“), că și naționalitățile, dar în special Românii, s'au obișnuit, de când s'a prezentat partidul poporal pe terenul de luptă a face ore-care deosebire între acest partid și celelalte partide politice magiare". Apoi continuă: „Este chiar cu neputință (fôrte modest! Red. Tel.), că de această deosebire unii ômeni mai optimiști s'și fie legat și ore-care speranțe". N'ar fi fost neinteresant să ni se fi spus, că de ce natură au fost speranțele a-este, cine și ce îi făceau pe dñile lor a spera... Dar aci tace „cronicarul" și după unele alte constatări neesențiale declară, că de pactat tot n'au pactat Românii cu partidul poporal. Nu intrăm în a face psihologia stilului din articolul „Tribunei" dela Arad, el nu este altceva, decât îndrăsnită confirmare a bănuelilor expuse. Caracteristic mai este și faptul, că în resortul său despre decurgerea sedinței în care s'a expectorat deputatul Molnár, „Tribuna Poporului" retace pasagiile cu pricina toate.

Încât privește tăcerea „Unirei", a prietenei noastre dela Blaș, apoi asta nu mai cere explicație, nu mai este nici semnificativ. Ea tace sêraca, și speră după proverbul germân, ca tăcerea aur s'și aducă.

Noi ne-am făcut datorița. Cetitorii nostri cetescă, judece și tragă-și conclusionile!

Revista externă.

Evenimentul zilei și acum e tot revoluția din Creta.

Am accentuat în numărul trecut, că Grecia a fost imposibil să pășescă contra Turciei fără ca să aibă la spatele sale barem pe una dintre puterile mari europene, dacă nu pe toate, și această presupunere începe a ni se adevăra.

Am accentuat, că numai Anglia ori Rusia pôte să stea la spatele ei, ca cele mai interesate pentru ulterioara sorte a imperiului turcesc.

Anglia are interese de navigațiune pe Marea mediterană, în Bosfor și pe Marea neagră de apărât, precum și interese de teritoriu în Asia centrală.

Rusia are interese de naționalitate și confesiune de apărât în peninsula balcanică și altele de teritoriu tot în Asia centrală unde vine în atingere cu imperiul turcesc și cu posesiunile Angliei.

Dar' ătă, vin dansatorii și le duc pe toate cinci, lipsindu-mă de plăcerea de a le mai pute privi laolaltă. Trec deci la altele, tot atât de grațioase.

Într'un colț al salei stă

„O fătă, ca o zină din basmele bătrâne,
(Rădulescu Niger.)

Înaltă și voinică. Înfățișarea ei congruă întru toate cu chipul unei feciôre, carea — ținând în mână-i ferbinte emblema țerei sale — simbolisează forța și farmecul unei patrii iubite și pline de speranță. Ținuta ei e aristocratică, conșcie; ăr

„Ridicând genele-i grele, par'că desvêle din nori
„Doi luceferi, — așa repeși două sulii de lumină
„Din adăncul lor s'aruncă....
(A. Vlahtuță.)

Abia 'mi-am luat ochii săgetați cu privirea-i seriosă dela ea, și în nemijlocita apropiere observ două păserele ciripind îngeresci cuvinte.

Una-i

„Femeie între stele și stea între femei;
(Eminescu.)

„Chipul ei e rupt din sôre,
„Simul ei e din criniori,
„Pêrul din a sêrei bôre,
„Buzele-i din foc de zori;

Ținuta acestor două puteri începe a eși tot mai mult la ivelă și a lua un caracter tot mai pronunțat în favoarea Greciei.

În deosebi ținuta Rusiei începe a sa clarifica mai pronunțat.

Ce e drept și acum se accentuează susținerea integrității teritoriale a imperiului turcesc, dar pentru aceea tot nu s'au hotărât a lua o acțiune comună pentru a împede realizarea dorințelor cretenilor exprimată în proclamațiunea dela 6 Februarie n. a. c.

Scirile mai nòue spun, că reprezentanții puterilor din Atena s'au întrunit într'una din zilele trecute cu scop de a adresa guvernului grecesc o admoniere făcând-u-l responsabil pentru cele ce ar urma dacă Grecia s'ar încurea într'un resbel cu Turcia.

La această consfătuire reprezentantul Rusiei n'a luat parte sub cuvântul, că n'a primit încă instrucțiuni dela guvernul seu.

Acastă ținută a reprezentantului Rusiei dă motiv de bănuelă, că Rusia ar fi puterea, carea stă la spatele Greciei.

Altă scire e, că Anglia ar fi propus, ca trupele marilor puteri, ce se află pe corăbiile din jurul Cretei, să ocupe orașele Canea, Heraclion și Retimno, să depărteze, chiar și cu forța, flota grecăscă dela insula Creta și să împedece și pe turci de a trimite întăriri trupelor turcesci de acolo.

Și această propunere marile puteri s'au fi primit.

Astfel se manifestă înclinarea Angliei în favorul Greciei.

Apoi nu e de mult nici aceea, de când a ăis Gladstone, că dorește succes întreprinderii grecesci și că speră, că puterile europene își vor repara prin sprijinul acestei acțiuni o mare greșelă din trecut.

Dar și francezii și Italianii înclină spre Grecia. Ba încă și Germania dă semne de această înclinare, când fôrte puțin se arată interesată în această afacere.

Ce va urma, e încă greu de prevăzut.

Dilele acestea un vapor grecesc a alungat dela țărmurii Cretei pe un alt vapor turcesc ce voia să ducă ajutoriu mahomedanilor de pe insulă, și flotilele marilor puteri au privit nepăsătoare la această mică scenă de resbel.

Se mai vorbește, că comandantii corăbiilor de războiu europene țin consfătuiri sub presidența admiralului francez, ca cel mai bătrân coleg al lor.

Din toate acestea reesă, că nu numai Anglia și Rusia, ci toate celelalte puteri stau la spatele Greciei, deși nu pe față.

Telegramele de alătăieri aduc nòue sciri, care de care mai sensaționale. Anume, că, comandantii tuturor corăbiilor de războiu europene din jurul Cretei ar fi primit ordin dela guver-

nele lor, ca să ocupe insula cu puterea armată și să facă ei ordine acolo, și pe greci s'și restrângă chiar și cu puterea a se retrage.

Altă scire e, că ordinul acesta a fost și executat, cu scirea Turciei, ceea ce s'a adus și la cunoștința Greciei.

Din Athena se telegrafază, că regele George a dispus flotilei grecesci să ocupe insula, pe turci s'și alunge de acolo și să provoce pe creteni a i-se supune, ceea-ce, ăr se dice, că s'a și întemplat.

În tot cazul afacerea se complică și pareni-se cu totul în defavorul Turciei.

Toate puterile se pare, că se înarmază și noi, cei din monarchia austro-ungară ne aflăm într'o stare internă atât de deplorabilă!

Și cine e de vină.

Sigur, că nu noi românii nici celelalte naționalități, ci detentorii puteri și matadorii șovinismului magiar, cari vreau să ne nimicescă limba și legea și tot ce avem mai scump ca români și ca creștini.

Viitorul însă va arăta, care va învinge: adevărul, de care ne ținem noi, ori minciuna, ce o propagă ei, expuși fiind astfel la o nouă probă întru țăriă cătră legea noastră creștină și cătră naționalitatea noastră română.

Sperăm, că și la această eventualitate le vom arăta, că și în trecut, că „Apa trece, petrele rămân".

Sinódele protopresbiterale.

Activitatea reposatului arhiepiscop și metropolit Șaguna se caracterizează și în ce privește promovarea și dezvoltarea afacerilor școlare și fundatiionale; astfel agendele sinódelor protopresbiterale în această direcțiune se indigiteză mai deapropo nu numai prin dispozițiunile pozitive din Stat. org. § 50 pct. 1 și 3, ci și prin activitatea și faptele acestui mare arhieru, carele astăzi strălucesce ca o figură măreță în istoria bisericei noastre naționale.

Fără a măguli statului preotesc, constat un adevăr, ce se pôte justifica pe deplin prin trecutul mai apropiat, că preoțimea, conșcie de adevărul, că fiica bisericei este școlă, pe acest teren a dezvoltat o lucrare intensivă, până la abnegațiune chiar, și dacă această afacere tot nu a ajuns la acel stadiu de dezvoltare, ce-l recere demnitatea bisericei și națiunei noastre, cauza este vitregitatea trecutului și a prezentului.

Pe terenul dezvoltării culturale avem deci fără îndoială un trecut mai recent multămitoriu, și și rezultate destul de satisfăcătoare, dar totuși este încă fôrte mult de făcut.

Biserica noastră și în această privință a împărțit terenul de activitate

tuturor organelor constitutive, în esensiunea sferei lor de activitate, și astfel sinódelor protopresbiterale este rezervat a supraveghia mai imediat, ca în parochii — părțile constitutive ale protopresbiteratului — afacerea școlară să prospereze, să stea la nivelul recerut, s'și păstreze intact caracterul confesional, și preste tot să inițieze în mod binefăcătoriu asupra desvoltării culturale a poporului, și acolo unde se recere, în sfera sa de activitate să iee măsurile necesari pentru delătura-re a pedecilor și sanarea rēului.

Pe lângă această datorință de caracter mai general, mai ales în punct. 2 al suscitativului § din Stat. org. se vede însă, că pentru protopresbiterat s'a contemplat și o acțiune specială pe terenul școlar, adică înființarea și susținerea de școle tractuale, școle centrale, care așa ăicând să stea în legătură organică cu școlile elementare populare, și în această privință să recunoscem, că puțin de tot s'a făcut din partea sinódelor protopresbiterale, căci decă și există unele școle susținute de anumite corporațiuni mai inferioare bisericesci, acestea sunt mai mult reminiscențe de pe timpul, când biserica noastră nu era organizată pe actualele baze constituționale, chiar și acelea cari astăzi pôte stau sub iurisdicțiunea organelor protopresbiterale.

Este deci și această afacere, una dintre problemele sinódelor protopresbiterale, ce deasemenea deschide un teren mănôs de lucrare dintre cele mai binefăcătoare pentru prosperarea bisericei și nēmului nostru.

A sinódelor protopresbiterale este deci chemarea, ca să combine și afle căile și mijlocele necesare pentru realizarea cu timpul și a acestei probleme, și dacă pelângă ori-ce încordări, realizarea acestei probleme pentru un protopresbiterat pôte ar fi cu neputință, suntem toți fiii unei și aceleși biserice, o ar puté pôte realiza două sēu trei protopresbiterate, într'un centru accesibil pentru toate deopotrivă.

La tot cazul însă pretensiunea minimală în această privință pentru protopresbiterate rămâne, după-cum am accentuat-o și în Nr. precedent, — ca unde este de lipsă, să vină într'ajutorul parochiilor centrale, căci e aproape paradoxim, când veți, că o parochie din cutare comună dispune de o școlă frumôsă, ce te umple de bucurie și mândrie când o veți, ăr' de altă parte sunt parochii centrale, importante chiar și din punct de vedere strict bisericesc, unde școlă așa ăicând nu mai vegetează.

Cu toate agendele sinódelor protopresbiterale accentuate până aci, stă în strînsă legătură afacerea fundatiională, ceea-ce în cele din urmă face posibilă realizarea cu efectul dorit a

„Toți încremenesc în urmă-ți, privind lacom după tine:

„E un murmur lung de șoapte, de mirare, de suspine...
(A. Vlahtuță.)

Pare că te vîd, cum faci o mutră negativă, gîndind: „Imposibil, atîta frumseță la un loc!"

Eu însă nu-ți obiecționez alta, decât să poțesci cu o asemenea ocaziune la Sibiu; eu bucuos și cu plăcere îți voi servi de Cicerone, prezentându-ți în loc de copile arătate pentru fie-care originalul.

Mă vei întreba acum: „Ei bine, atâte frumșei avînd și însurățel fiind, precum esti, cum de grațiile lor, rațele fulgerătorilor lor ochi nu te-au fermecat încă, dór nu ești obdus cu piele de crocodil, care respinge și glônțele de pușcă? Cel puțin nu te sciam cuprins de atîta imunitate și rezistență; ori dóră ocupațiunile și mediul te-au metamorfosad radical?"

Ba bine că nu! Dar tocmăi asta-i pricina, că-s toate frumose. Te-ași vedea eu și pe tine, că în ce direcțiune ai înclina să pleci, aflându-te în o asemenea situațiune, mai ales, că tērgul stă din doi; ș'apoi nu sunt încă pe deplin în clar nici cu cuprinsul maximei englese: „Love, fortune or position".

Ași dori să cunosc părerea ta pentru mine dătătoare de ton în această privință, ăr până atunci nițică răbdare!

De încheiere nu aflu de astă-dată cu-vinte mai potrivite decăt să cer seusele eventualelor cetitoare și domnișore, atinse în scrisoarea adresată amicului meu pe această cale, dacă n'am fost în stare a reda fidel bogatele lor grații și podôbe. Vina o pōră încât-va — pe lângă debilul meu penel — și lipsese limbei, în dicționarul și poesia căreia n'am aflat expresiuni și termeni mai potriviți, cari întru toate s'ecuivaleze cerescile lor frumșei și calități.

Sperez însă a obține compăcerea generală, când tuturor și cu cea mai sinceră bunăvoință le adresez cuvintele lui Heine:

„Mir ist's als ob ich die Hände auf's Haupt euch legen sollt,
„Betend, dass Gott euch erhalte so rein und schön und hold;

ăr ție-ți trimit o frățescă salutare.

Sibiu, 2 Februarie, 1897.

Stea.

ori-cărui acțiuni salutare pe terenele indicate.

Am făcut provocare și în această privință la marele arhiepiscop Șaguna, care convins de acest adevăr, vedem că cu un fel de febrilitate a lucrat pe acest teren, și după-cum credea, că una sau alta cestiune este mai prezentă, căuta cu încordare a câștiga mijlocele necesare, căci numai așa ne putem explica crearea diferitelor fonduri tot cu menițiuni speciale, ce numai în timpul mai apropiat s'au combinat în fondurile pentru acoperirea trebuințelor bisericii, după titlul mai generali.

Pe lângă dispozițiunea pozitivă a legii la care am făcut provocare mai sus, avem deci și în acest respect un exemplu eclatant, ce ne poate servi spre îndemn.

Sum apröpe convins, că la această va fi refrenul la cei mai mulți, că atâtea sarcini și contribuiri sunt: la stat, biserică, precum și pentru alte câte toate instituțiuni, încât abia mai poți cugeta, că ar fi cu putință introducerea de imposite nouă.

Recunosc și eu în general, că da, sunt multe de toate contribuiri și sarcinile noastre în dreapta și stânga, și încă și de acele sunt destule, cari se folosesc pentru scopuri, de cari nici mediat, nici imediat, nu ne folosim; nu poți fi însă vorba de astfel de reflexiuni la imposite pentru scopuri culturale, și pentru contribuiri asupra administrării cărora încurși de-adreptul, și asupra întrebuințării dispunî însuși, sau prin mandatarii tei, și în biserică noastră această așa se întâmplă.

Una dintre problemele Sinodelor protopresbiterale, deci este și crearea de fonduri, adunarea mijloacelor necesare pentru susținerea organismului și instituțiilor protopresbiteratului, combinând modalitățile cele mai accommodate conform împrejurărilor locale, căci fără nici o exagerare susțin, că pe lângă toate sarcinile grele, nelipsind bunăvoința și aruncându-se impositele după cheie justă, se poate face încă mult pe acest teren.

A fost totdeauna caracteristică poporului nostru evlavie, și dispozițiunea de a sacrifica pentru cele culturale, ceea-ce iustifică nenumăratele date istorice din trecutul îndepărtat și mai apropiat, și biserică noastră este aceea, care în toate serviciile publice înalță rugăciuni pentru binefăcători, și astăzi mai mult ca ori când trebuie să fie viu stimulul de jertfă pe altarul bisericii, când trebuințele sunt atât de întinse, și ori ce jertfă și aduce rodul său binefăcătoriu prin ocrotirea plină de căldură din partea bisericii și a instituțiilor noastre culturale.

Sinódele protopresbiterale deci și membrii ei în particular, preoți și mirenii, au chemarea se cultive mai departe această virtute strămoșască la credincioșii bisericii noastre, și prin activitatea lor să influențeze în mod binefăcătoriu și în această privință.

Un preot.

Din parochii.

Continuăm cu extrasele din corespondențele ce ne-au sosit până acum cu privire la afacerile noastre bisericesti în parochii.

În 19 Ianuarie a. c. s'a ținut și în parochia noastră *Sadu* usitatul *sinod parochial*.

Din raportul, pe care parochul nostru Ioan Popovici, în calitate de președinte atât al sinodului cât și al Comitetului par. sub cea mai mare atențiune a publicului present foarte numeros, l'a cetit, am putut să-mi însemn următoarele date despre starea parochiei noastre *Sadu* cu finea an. 1896, atât cu privire la mișcarea populațiunii, cât și cu privire la starea materială a bisericii noastre.

a) Familii întregi 318; văduvi 24; văduve 74; familii mixte 25; s'a născut p. b. 42; p. f. 24; au murit p. b. 22; p. f. 25; s'au căsătorit 19 păr., toți și ci-vilesc și bisericesc; numărul sufletelor p. b. 944; p. f. 887; familii emigrate 21,

b) Activa bisericii, a școlii, și a fond. altarului face cu finea an. 4714 fl. 81 cr.

Éta unde se poate ajunge prin o administrație bună și prin o conducere înțeleptă. Sinodul aprobă ratiocinul prezentat, dă epitropiei absolutoriul pentru an. expirat și exprimă conducătorului acestor corporațiuni, harnicului nostru preot mulțumită, strigându-i un „să trăiască“.

Și și merită parochul nostru I. Popovici mulțumită, căci în decurs de 20 ani de când a venit în mijlocul nostru, prin îngrijirea și stăruința dînsului a crescut averea bisericii la suma de sus; prin dînsul s'a regulat fond. școlii noastre, pentru care regulare în loc de recunoștință, a avut a îndura dela unii malconțenți chiar și neplăceri.

Ca ultimul punct al sinod. par. ordinar însemnez alegerea comitetului și a epitropiei par. pentru noul period, care obiect s'a deliberat pe lângă cel mai mare interes și spre mulțămirea obștei.

După finirea acestor agende preș. supune sinod. alegerea a 2 membrii mirenii pentru cercurile XVIII și XIX, cari represintă parochia noastră în sinod. ppresbiteral și spre acest scop invită pe sinod a se constitui.

Sinodul însă recunoscînd hărnicia de conducere a parochului nostru se declară a rămănea tot sub președința d-sale.

Cu unanimitate se proclamă de aleși respective se realeg stimății noștri bărbați D. D. Ioan Bădila, jude reg. de tribunal și Pantaleon Lucața, căpitan c. și reg. în pens, ambii din Sibiu.

Cu acestea s'au isprăvit și agendele acestui sinod și noi toți ne-am depărtat cu speranța de a progresa în toate.

Nu pot încheia, Onor. D-le Red. raportul meu fără de a-mi exprima din partemi o dorință, și acesta este ca în parochia noastră să vedă cât mai curând o biserică mai spațioasă, căci care o avem acum nu mai corespunde populațiunii de față.

Din România.

În ședința camerei d-la 1/13 l. c. dep. V. Iepurescu a adresat o interpelațiune președintelui consiliului de miniștri asupra evenimentelor grave din Orient și l'întrebă: dacă statul român e în pozițiune de a face față ori-cărei eventualități; dacă guvernul nu simte nevoie de credite și de alte resurse extra-ordinare și dacă poate conta pe aliați siguri la cas de trebuință?

La această interpelațiune răspunde ministrul președinte Aurelian, că este eronată scirea după care un război ar fi neevitabil. Toate puterile Europei sunt unanime pentru susținerea păcii România, la rîndul ei, ca element de ordine, va face tot ceea ce-i stă în putere pentru a-și îndeplini misiunea ce o are în Orient. Prin urmare nimic nu este de natură, ce ar insufla îngrijire.

Iepurescu se declară mulțumit cu răspunsul dat și speră, că în cas de lipsă guvernul își va sci face datoria.

*

„Timpul“ scrie: Prin cercurile politice se dă ca fapt îndeplinit complecta fusiune a grupului vernescan cu liberalii-democrați.

Se dice, că în urma tratărilor urmate între d-nii Gh. Dem. Teodorescu și C. G. Vernescu de o parte și d-nii N. Flea, G. Scortescu și Ceaur Aslan de altă parte, Vernescanii au primit în întregul său programul flevist, afară de ideea sufragiului universal.

Fusiunea se va anunța printr'un manifest către țară imediat după intrarea în minister a dlui Dim. Sturdza sau chiar după ocultisarea cabinetului fără dl Sturdza.

Se mai dice, că această fusiune s'ar fi făcut cu toate împotrivirile dlor C. Exarcu, Ilariu Isvoranu și Al. Enacovici.

*

Prin testamentul defunctului C. Cârjeu s'a lăsat orașului T. Severin un legat de 70.000 lei pentru întreținerea mai multor paturi în spitalul comunal „Grecescu“ din acest oraș.

Din Bucovina.

Societatea politică „Concordia“ din Bucovina a publicat în fruntea „Gazetei Bucovinei“ următorul Apel în vederea alegerilor proxime pentru camera deputaților din Viena:

Cătră alegătorii români.

Conștiința națională a popoarelor imperiului nostru pretutindenea s'a deșteptat și se manifestă pe toate terenurile vieții publice. Este necontestabil, că progresul monarhiei întregi depinde dela spornica și priincioasă dezvoltare culturală și națională a diferitelor popore.

Cu durere însă trebuie să mărturisim, că dorințele noastre îndeosbi pe terenul cutural, n'au avut succese mulțumitoare.

Pe acest teren domnesce la noi o stare de lucruri, cum nu o afli la alte națiuni în Austria. Cu toate că păstrarea individualității românesce a Bucovinei este un principiu istoric, pe care adăna înțelepciune a dinastiei l'a recunoscut purure, și la care ținem și noi cu sfințenie.

Pentru realizarea dorințelor poporului nostru și pentru apărarea drepturilor noastre garantate prin legea fundamentală de stat, și în vederea alegerilor proxime pentru camera deputaților din Viena, societatea politică „Concordia“, deputații camerei disolvate, membrii clubului român din dieta țării și comitetul executiv al proprietarilor mari, constituind conform concludului adunării naționale din 7 Martie 1892 un comitet central electoral al partidului național român, au dispus cele trebuincioase pentru pregătirea alegerilor, au luat la cunoștință candidaturile anunțate și după o temeinică sfătuire au nominat candidații pe basa următorului

Program:

Pe terenul național deplina dezvoltare a limbii noastre materne, prin urmare creșterea copiilor noștri în școlile poporale și medii în limba românească precum și potrivita considerare a limbii românesce la Universitate; deplina întrebuințare a limbii românesce în toate ramurile vieții publice și mai cu seamă în oficiile statului.

Pe terenul bisericesc autonomia bisericii noastre gr.-or., prin urmare convocarea neîntârziată a congresului bisericesc. Susținerea păcii confesionale în țară și respingerea tuturor atacurilor, cari ar tinde să tulbure această pace.

Păstrarea neștirbită a autonomiei țării în conformitate cu interesele întregului imperiu; deplina independență în toate afacerile privitoare la administrație, la justiție și comunicație și mai ales înființarea unei curți de Apel și unei direcțiuni a căilor ferate în țară.

În privința economică dezvoltarea agriculturii și considerarea industriei indigene.

Alegători Români!

Aceste vederi fiind împărțite și de candidații ce-i nominăm, și obligându-se Dumnialor a-și pune toate puterile pentru realizarea acestui program, Vă recomandăm cu toată căldura:

I. În curia a cincea și anume în partea sudică a țării cu ținuturile Strojineț, Siretele, Rădăuț, Suceava, Gura-Humorului, Câmpulung și Dorna împreună cu orașele numitelor districte pe dl *Dr. George Popovici*.

II. În districtele rurale: Câmpulung, Dorna, Suceava și Gura-Humorului pe dl *Iancu Lupul*, deputat dietal și mareșal al țării.

III. În districtele rurale: Siret, Strojineț și Cernăuț pe dl *Eudoxiu bar. Hormuzachi*, deputat în dieta țării.

Nominarea candidaților din Curia proprietarilor mari va urma odată cu comunicarea numelor candidaților din celelalte cercuri electorale ale țării, cari vor fi sprijiniți de partidul nostru.

Alegători Români!

Faceți-Vă datorița voastră și Dumneșeu ne va ajuta!

Cernăuț, 10 Februarie 1897.

Comitetul central electoral al partidului național român: Victor baron Stircea, president. Christof Arionowicz, Miron Calinescu, Dr. Iancu cav. de Flondor, Modest cav. de Grigorcea, Grigori Hostiuc, Vasile Morariu, Nico baron Mustatza, Ilarion Onciul, Constantin cav. de Popovici, Varteres cav. de Pruncu, Ioan Procopovici, Ioan Sbiera, Teodor V. Stefanelli, Constantin Stefanovici, Engen baron Stircea, Ioan cav. de Tabora, George baron Vasileco, Dr. Iancu cav. de Volcinschi, Leon cav. de Vasileco, Dr. Ioan Zurcan.

Repriviri și rectificări.

(Urmare.)

Apropo!

„Unirea“ în Nr. 51 a. tr. atacă umbra mărță și memoria scumpă Românilor eliberați și deslegați de glie, a Impăratului Iosif II., al cărui vină și greșală fu: că voia să sèmene și sémēnta aruncată de sus să ajungă mai curînd în țelină-agru, necum grăpat, dar nici arat și prelucrat, și apoi tindea să și secere prea de timpuriu!

Adecă „Unirea“, tinde de a sufla într'un bucin cu aristocrații privilegiați și cu călugării și cu ultramontanii, cari nu dau pace marelui Impărat nici mort ca să pauzeze în pace!

Nerecunoștința e păcat greu. Deci îmi țin de datoriță în numele poporului român, locuitoriu în Transilvania și Ungaria de a apăra — dând expresiune recunoștinței naționale — memoria atacată a celui Impărat uman, repețind cu Tacitus: „Si quis piorum manibus locus, ut sapientibus placet, non cum corpore extinguuntur magnae animae, placide quiescas!“ (Dacă este vre-un loc pentru spiritele repausaților celor buni și dacă, cum le place a crede înțelepților, sufletele cele mari nu se sting cu corpul, atunci odihnesc 'n pace. Tacitus: Agricola, cap XLVI. Red.)

Intr'aceia însă fie-mi iertat de a contesta numirea „Iosefinism“ în înțelesul luat și aplicat de „Unirea“, constatînd, că Iosif II., gloriosul împărat, demn de memoria și recunoștința vecinică a popoarelor din imperiul austriac, a început reformele sale pe terenul bisericesc cu „Edictul toleranței“ despre libertatea conștiinței și a cultului ddeesc. Apoi s'a apucat de reformarea și cassarea și ștergerea Ordurilor călugăresci, începînd cu aceea, că a oprit legătura și corespondența directă a Ordurilor călugăresci cu Roma și cu alte mănăstiri străine, supunîndu-le sub supraveghierea episcopilor respectivi diecesani. Interdise totodată și primirea Novitilor pe rēstimp de 12 ani, urmînd apoi cassarea, ștergerea tuturor acelor mănăstiri, cari le țin el de superflue, de întrecătoare, periculoase. Măsurile acestea, reducătoare de numărul călugărilor în decurs de opt ani cu 30—36000.

Impăratul gloriu a eliberat imperiul de tot atâta t. ndavi, perde-véra, cari trăiau din venitele bunurilor călugăresci — numite: *latifundia*, sau neexistînd atari bunuri de ajuns, ca călugări cerșitori, *mendicantes*, trăind dela popor.

Toți acestia costau imperiul tot atîta cât costa și o armată regulată permanentă din atare număr.

Cu toate acestea, Iosif II. a lăsat în viață 1324 (una mie trei sute douăzeci-și-patru) mănăstiri cu 27000 călugări și călugărițe.

Reducerea mănăstirilor, dar' mai cu seamă a ordurilor cerșitoare, a adus cu sine, că s'a pus stavilă și capăt influinței morale a atîtor trândavi perde-véra, cari țineau poporul prin procesiuni necontenite, ceremonii și cerșire în nesciință, trîndăvie, lașitate și fanatism.

Intr'aceia însă Iosif n'a secularizat ce e statul cestiunii, cum pretinde „Unirea“, nici a folosit bunurile mănăstirilor reduse ori șterse spre scopuri de ale statului, sau chiar pentru sine, ori pentru curtea sa, ci din contră, le-a contras și adaus la fondul religionar și de studii destinat pentru scopuri de a se clădi biserici, de a se salaria și subvenționa parochii, de a se crea parochii nouă și alte scopuri religioase-culturale.

Și mărțul împărat, nici în ajunul și agonia morții sale prea de timpuriu, n'a retras — cum pretinde „Unirea“ — Edictul toleranței și desrobirea de glie, cari două măsuri neretrase și în mörte constatēză mărimea sufletescă a repausatului umanului împărat, care s'a născut prea de timpuriu, a ajuns la domnie de sine prea tîrziu și apoi a murit érași prea de timpuriu!

(Va urma.)

Noutăți.

Autim, patriarhul din Constantinopol, a abdis dela postul său de patriarh ecumenic. Pörta a primit abdicarea și a denumit de locuitoriu pe Constantin, episcopul Efesului.

* * *

Păgânismul în Ungaria. Intre locuitorii țerani din ținutul comunei Ó Becse tot mai mult se lăpsește neconfesionalitatea în limba oficială, sau păgânismul în sens propriu. În timpul din urmă 200 de locuitori s'au prezentat la protopretorul cercului și i-au anunțat, că repășesc din biserica catholică. Până acum cei repășiți n'au intrat în sinul altei biserici creștine.

Gazeta Macedoniei. Sub titlul acesta a apărut în București un ziar săptămânal, care are menirea de a apăra interesele românilor din Macedonia exprimând localitate față de sultanul.

Duel cu pistolul. Sâmbătă a avut loc în Cluș un duel cu pistolul între primul dela „Magyarország”, Barthá Miklós și deputatul dietal Sándor Iózséf. Causa duelului a fost o ciocnire de vorbe în ședința lunară a reuniunii „Emke”. Duelul s'a ținut în casarma artileriei. Prima dată a pușcat Barthá, dar' fără noroc. Adversarul său de asemenea și-a greșit ținta, căci a nu nimeri e ținta dușmanilor și astfel a pași de pe câmpul de luptă cu onoarea reabilitată în societatea cavalerescă. Mai caraghios e, că după duel părțile litigante nici nu se împacă, se fac mănioși, că de ce nu le-a succes a se omori!!! *Risum teneatis.....!*

Memorandul studenților medicinisti. Afacerea studenților dela facultatea de medicină din Budapesta cu profesorul universitar Kovács s'a rezolvat. Studenții au fost înaintat consiliului profesoral un memorandum pentru a-l transmite ministerului de culte, dar' consiliul profesoral, pe baza dreptului său autonom în chestii disciplinare, a rezolvat afacerea. Sentința se ține până acum în secret, atâta însă e sigur, că procedura lui Kovács a fost condamnată. Cei șase sute de ascultători în medicină, cari au subscris memorandumul în curând vor fi înconștienți despre rezultatul lui.

25 milioane floreni pentru o invențiune. Un șef de gară, angles, cu numele Grant Vamble, a căpătat dela un sindicat angles suma colosală de douăzeci și cinci milioane florini pentru cesiunea dreptului de fabricare a unei mașini, ce acesta a inventat pentru fabricarea mașinilor de vapor cu rotațiune.

Invitări. Subsemnații avem onoarea a invita la producțiunea declamatorie-musicală împreună cu joc ce se va arangia din partea elevilor școlii române din Gusterița în sala școlii din loc, pe ziua de 9/21 Faur a. e. — Venitul curat e destinat în favorul școlii. Inceputul la 7 ore seara. Ioan Stăngu, paroch. George Stănăsă învățător.

— Invitare la *Concert-Teatru* împreună cu joc ce se va ținea în Pianul românesc în 9/21 Februarie a. e. în casele Dlui Ioan Maxim Vulc. Venitul este destinat pentru zidirea școlii. Prețul de intrare 30 cr. de persoană. Inceputul la 7 ore seara. Program a. l. 1. „Dis'a badea”, cor mixt. 2. „Beția”, dialog. 3. „Spusu-mi-a frunza de vie”, cor mixt. 4. „Doi învățăcei”, de A. Pan. 5. „Despre lux”, dialog. 6. „Trecui valea”, cor mixt. 7. „Ședătorea”, cu declamății. 8. „Pecurariul”, monolog. 9. „Murș-Murș”, cor mixt. 10. „Cinel-Cinel”, de V. Alexandri.

— Plugarii români din Filea invită la Petrecerea cu joc ce se va arangia Duminecă la 21 Februarie st. n. 1897 în școlă conf. gr. ort. din loco. Prețul intrării: de persoană 50 cr. — de familie 1 fl. Venitul curat e destinat în favorul școlii gr. or. din loco. Inceputul la 2 ore d. a. Ofertele maritimose se primesc cu mulțumită și se vor cuita pre cale diaristică.

— Invitare la *Producțiunea teatrală-declamatorie* dată de elevii școlii greco-orientale din Vaideiu care se va ținea Duminecă în 9/21 Februarie 1897 în sala școlii din loco. Inceputul la 7 ore seara. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei biblioteci școlare. Prețul intrării: 20 cr. de persoană. Suprasolviri și oferte maritimose se

primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale diaristică. Program. 1. „Cuvânt de deschidere”. 2. „Ședătorea”, piesă teatrală după învățăturile lui Benjamin Franklin. 3. „Sentinela Română”, poezie de V. Alexandri. 4. „Judecata dreaptă”, piesă teatrală. 5. „Tata și fiul”, dialog. 6. „Curcanii”, scenă militară. După producțiune, urmăză joc.

Cloțan ucigător. În orașul Nonzet, în Franța, a murit o femeie mușcată de un cloțan. Într-o noapte femeia a audiat sgomot în cămară. A intrat repede, și zăbind acolo un cloțan mare, ce se ospăta printre ole, a apucat un lemn și l'a lovit, încât acela amețit a cădut la pământ. Femeia creșdend că cloțanul e mort, l'a luat în mână, s'e-l aruncă afară. Cloțanul însă n'a fost mort, căci a mușcat o de mână pe femeia, care din pricina ranei veninoase a murit în câteva zile.

Posta Redacțiunei.

Dlui David Pop inv. în Poiana Sărată.
Pentru informațiuni pe deplin corecte în cauza afacerii Dtale militare ca învățător și în cauza solvării taxelor la fondul de pensune regnicolar învățătoresc, adresăză-te Redacțiunei „Fóiei Pedagogice”, ér cu privire la acțiunile „Concordia”, adresăză-te conducătorilor acesteia. Salutare!
Dlui Antoniu Ungur, paroch în Uroiu.
În afacerea cu facerea de noue protocoale parochiate, adresați-Ve la Preaveneratul Consistoriu Archidiececan.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1896.

Budapesta — Predeal									
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
10.—	8.05	—	8.05	2.—	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	7.20
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.40	1.50
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.24	5.31	3.37
1.33	5.48	—	11.33	12.47	P. Ladány	↑	12.03	3.56	1.19
3.4	7.08	—	1.48	2.11	↑	pl.	—	2.37	11.04
5.58	7.15	—	2.06	2.18	↑	sos.	—	2.30	10.44
7.38	7.43	—	3.03	2.50	↑	pl.	—	2.01	10.07
5.20	8.18	—	3.45	3.26	↑	pl.	—	1.34	9.30
5.43	—	Tren micst	4.06	—	↑	pl.	—	—	9.10
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	↑	pl.	—	5.48	12.52
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	↑	pl.	—	4.59	12.20
8.07	—	5.05	6.24	—	↑	pl.	—	3.18	—
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	↑	pl.	—	2.23	11.01
8.49	11.10	—	8.40	6.11	↑	pl.	—	—	10.45
9.06	11.27	—	9.09	6.27	↑	pl.	—	—	5.02
10.12	12.30	—	10.40	7.27	↑	pl.	—	—	9.24
10.42	12.57	—	11.25	7.50	↑	pl.	—	—	8.54
11.01	1.09	—	11.49	—	↑	pl.	—	—	—
11.09	1.16	—	11.59	—	↑	pl.	—	—	—
11.31	1.36	—	12.29	8.17	↑	pl.	—	—	8.23
11.48	1.54	—	12.55	8.33	↑	pl.	—	—	8.06
12.05	—	—	1.30	8.38	↑	pl.	—	—	7.59
12.33	—	—	2.08	—	↑	pl.	—	—	—
12.47	—	—	2.27	9.09	↑	pl.	—	—	7.30
1.18	—	—	3.11	9.29	↑	pl.	—	—	7.09
1.34	—	—	3.31	9.42	↑	pl.	—	—	6.56
2.13	—	—	3.31	9.42	↑	pl.	—	—	6.54
2.32	—	—	3.46	9.44	↑	pl.	—	—	6.41
3.04	—	—	4.08	9.59	↑	pl.	—	—	6.20
3.40	—	—	4.45	10.22	↑	pl.	—	—	5.53
4.03	—	—	5.27	10.51	↑	pl.	—	—	5.33
4.34	—	—	6.12	11.12	↑	pl.	—	—	4.27
5.34	—	—	7.59	12.26	↑	pl.	—	—	3.53
6.12	—	—	8.37	12.58	↑	pl.	—	—	3.37
6.41	—	—	9.07	1.15	↑	pl.	—	—	3.16
7.16	—	—	9.40	1.34	↑	pl.	—	—	2.45
8.—	—	—	10.25	2.09	↑	pl.	—	—	2.18
—	11.—	—	—	2.19	↑	pl.	—	—	1.42
—	12.26	—	—	3.01	↑	pl.	—	—	1.12
—	1.11	—	—	3.31	↑	pl.	—	—	—
—	8.30	—	—	9.30	↑	pl.	—	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
—	—	10.—	8.05	—	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	—
—	—	8.05	1.55	10.—	Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10
—	—	10.56	3.49	1.—	Szolnok	↑	4.14	11.19	2.49
—	—	—	—	—	↑	pl.	—	8.18	9.35
—	2.30	3.55	6.52	6.05	↑	sos.	—	8.08	8.55
—	2.44	4.30	7.02	6.30	↑	pl.	—	—	6.54
—	3.14	4.42	—	6.41	↑	pl.	—	—	6.41
—	3.31	5.04	—	7.01	↑	pl.	—	—	6.12
—	3.58	5.15	—	7.12	↑	pl.	—	—	5.56
—	4.30	5.33	7.46	7.28	↑	pl.	—	—	5.40
—	4.50	5.57	—	7.51	↑	pl.	—	—	5.02
—	5.40	6.13	—	8.07	↑	pl.	—	—	4.44
—	—	6.58	8.48	8.47	↑	pl.	—	—	3.85
—	—	7.27	9.07	9.16	↑	pl.	—	—	—
—	—	7.53	—	9.2	↑	pl.	—	—	—
—	—	8.08	9.31	9.58	↑	pl.	—	—	—
—	—	8.26	—	10.16	↑	pl.	—	—	—
—	—	8.52	9.57	10.42	↑	pl.	—	—	—
—	—	9.06	10.18	11.11	↑	pl.	—	—	—
—	—	9.52	10.37	11.36	↑	pl.	—	—	—
—	—	10.16	—	11.57	↑	pl.	—	—	—
—	—	10.40	—	12.19	↑	pl.	—	—	—
—	—	11.01	11.18	12.32	↑	pl.	—	—	—
—	—	11.30	11.40	1.05	↑	pl.	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova									
Orient. Espres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Espres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat
8.36	11.—	9.05	9.35	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
1.30	8.30	2.30	7.—	10.40	pl. Budapesta	sos.	6.45	10.2	2.10
6.39	5.31	8.02	5.49	8.14	pl. Timișoara	sos.	9.25	—	9.01
6.47	—	8.10	7.15	3.10	pl. Timișoara	sos.	8.09	7.14	8.55
—	—	10.29	10.32	—	pl. Caransebeș	sos.	5.15	4.15	—
11.05	—	12.30	1.09	6.58	pl. Baile Herculane	sos.	2.37	—	4.40
11.45	—	1.20	2.39	7.35	pl. Verciorova	sos.	12.50	—	3.40
10.55	—	11.40	6.25	—	pl. Bucuresci	sos.	11.25	—	5.50

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.									
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
—	2.30	8.10	3.11	10.59	pl. Cucerdea	↑	7.45	2.36	8.31
—	3.19	8.51	3.52	11.40	pl. Ludoș	↑	7.07	1.58	7.43
—	5.12	10.27	5.26	1.14	pl. Oșorheiu	↑	5.34	12.25	5.50
—	5.40	10.42	5.36	—	pl. Reghinul-săs.	↑	—	9.20	5.04
—	7.14	12.16	7.14	—	pl. Reghinul-săs.	↑	—	7.54	3.30

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș									
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de persoane
—	4.45	2.20	11.55	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	12.33	6.25
—	5.18	2.50	12.21	7.41	pl. Șeica mare	↑	9.08	12.11	6.02
—	6.02	3.27	12.58	8.21	pl. Lómneș	↑	8.37	11.32	5.32
—	6.35	3.57	1.25	8.50	pl. Ocna	↑	8.11	11.01	5.07
—	7.01	4.19	1.43	9.15	pl. Sibiiu	↑	7.44	10.30	4.40
—	7.34	4.34	2.05	—	pl. Sibiiu	↑	7.29	8.57	—
—	7.54	4.47	2.18	—	pl. Sibiiu	↑	7.17	8.45	—
—	8.14	4.54	2.36	—	pl. Sibiiu	↑	7.01	8.25	—
—	8.34	5.04	3.01	—	pl. Sibiiu	↑	6.42	8.04	—
—	8.54	5.12	3.18	—	pl. Sibiiu	↑	6.21	7.36	—
—	9.14	5.20	3.35	—	pl. Sibiiu	↑	6.02	7.16	—
—	9.34	5.28	3.52	—	pl. Sibiiu	↑	5.25	6.40	—
—	9.54	5.36	4.00	—	pl. Sibiiu	↑	5.01	6.13	—
—	10.14	5.44	4.18	—	pl. Sibiiu	↑	4.52	6.02	—
—	10.34	5.52	4.30	—	pl. Sibiiu	↑	4.24	5.32	—
—	10.54	6.00	4.42	—	pl. Sibiiu	↑	4.14	5.14	—
—	11.14	6.08	4.54	—	pl. Sibiiu	↑	3.58	4.57	—
—	11.34	6.16	4.66	—	pl. Sibiiu	↑	3.28	4.25	—

Notă: Orele însemnate în stînga stațiunilor sunt a se ceti din sus în jos cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă orele de lópte.